

I

(Rezolūcijas, ieteikumi, nostādnes un atzinumi)

ATZINUMI

EIROPAS DATU AIZSARDZĪBAS UZRAUDZĪTĀJS

Eiropas datu aizsardzības uzraudzītāja atzinums par Priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 1073/1999 par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF)

(2007/C 91/01)

EIROPAS DATU AIZSARDZĪBAS UZRAUDZĪTĀJS,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 286. pantu,

ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu un jo īpaši tās 8. pantu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 95/46/EK (1995. gada 24. oktobris) par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti ⁽¹⁾,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 45/2001 (2000. gada 18. decembris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Kopienas iestādēs un struktūrās un par šādu datu brīvu apriti un jo īpaši tās 41. pantu ⁽²⁾,

ņemot vērā 2006. gada 15. septembrī no Komisijas saņemto lūgumu izteikt atzinumu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 45/2001 28. panta 2. punktu,

IR PIEŅĒMIS ŠO ATZINUMU.

I IEVADS

1. Priekšlikumā Regulai, ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 1073/1999 Eiropas Parlamenta un Padomes 1999. gada 25. maijā par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF) ⁽³⁾ (turpmāk "priekšlikums") ir ietverti grozījumi lielākajā daļā Regulas (EK) Nr. 1073/1999 ⁽⁴⁾ pantu. Šajā regulā ir paredzēti darbības noteikumi, kas jāievēro OLAF izmeklēšanās iesaistītajām personām, un šī regula pati par sevi ir OLAF operatīvo darbību juridiskais pamats.

Apspriešanās ar EDAU

2. Komisija nosūtīja priekšlikumu EDAU 2006. gada 15. septembrī. EDAU šo paziņojumu saprot kā lūgumu konsultēt Kopienas iestādes un struktūras, kā paredzēts 28. panta 2. punktā Regulā (EK) Nr. 45/2001 (2000. gada 18. decembris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Kopienas iestādēs un struktūrās un par šādu datu brīvu apriti (turpmāk tekstā Regula (EK) Nr. 45/2001). Ņemot vērā Regulas (EK) Nr. 45/2001 28. panta 2. punkta obligāto raksturu, EDAU aicina šo apspriešanos skaidri minēt priekšlikuma preambulā.

⁽¹⁾ JO L 281 du 23.11.1995, p. 31.

⁽²⁾ JO L 8 du 12.1.2001, p. 1.

⁽³⁾ JO L 136 du 31.5.1999, p. 1..

⁽⁴⁾ Priekšlikumā ietverti šādu pantu grozījumi: 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14. un 15. pants.

3. Šajā atzinumā izteiktās piezīmes piemēro *mutatis mutandis* Priekšlikumam Padomes Regulai, ar ko groza Regulu (Euratom) Nr. 1074/1999 Padomes 1999. gada 25. maijā par izmeklēšanu, ko veicis Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF) ⁽¹⁾.

Priekšlikuma un EDAU konsultācijas nozīme

4. EDAU atzīst par svarīgu sniegt atzinumu par šo priekšlikumu, ņemot vērā tā ietekmi uz personu tiesībām uz datu aizsardzību un privāto dzīvi. Ņemot vērā to, ka priekšlikumā ir paredzēti jauni noteikumi, kas jāievēro OLAF, veicot varbūtēju nelikumīgu darbību izmeklēšanu, ir būtiski nodrošināt, ka, to darot, ir pienācīgi garantēta šādās izmeklēšanās iesaistītu personu, aizdomās turēto likumpārkāpēju, kā arī personāla un citu personu, kas sniedz informāciju OLAF, datu aizsardzība un tiesības uz privāto dzīvi. Tas ir vēl jo būtiskāk, ņemot vērā īpašo jutīgumu, kāds piemīt informācijai, ko OLAF varētu apkopot, kurā ietverti dati, kas saistīti ar aizdomām par pārkāpumiem, par pārkāpumiem, krimināllietām, veselības dati, ja šāda informācija ir īpaši bīstama datu subjektu tiesībām un brīvībām.

Priekšlikuma galvenie elementi un sākotnējās piezīmes

5. Ierosinātie grozījumi Regulā (EK) Nr. 1073/1999 atbilst dažādiem mērķiem un uzdevumiem ⁽²⁾. Piemēram, dažu grozījumu mērķis ir uzlabot OLAF izmeklēšanu efektivitāti, piemēram, lai nodrošinātu to, ka OLAF izmeklēšanas pilnvaras attiektos uz uzņēmējiem dalībvalstīs, kas saņem Kopienas līdzekļus. Citu nolūks ir atvieglot informācijas apmaiņu starp OLAF un dažādām attiecīgajām iestādēm gan ES, gan valsts mērogā par aizdomām par pārkāpumiem ⁽³⁾. Visbeidzot, dažu ierosināto grozījumu mērķis ir garantēt izmeklēšanā iesaistīto personu tiesības, tostarp to tiesības uz datu aizsardzību un privāto dzīvi, un pastiprināt procesuālās garantijas.
6. EDAU piekrīt ierosinātajos grozījumos izvirzīto mērķu un uzdevumu nozīmīgumam un no šā viedokļa vērtē priekšlikumu atzinīgi. EDAU jo īpaši augstu vērtē procesuālās garantijas, kas personām piešķirtas saskaņā ar priekšlikumu. Jo īpaši attiecībā uz iespēju aizdomās turētajām personām lūgt kontroles padomdevēja atzinumu par to, vai izmeklēšanas gaitā ir ievērotas procesuālās garantijas. EDAU arī ir apmierināts ar grozījumiem, kuru mērķis ir sniegt vairāk informācijas ziņotājiem un informētājiem. Attiecībā uz personas tiesībām uz personas datu un privātās dzīves aizsardzību, EDAU uzskata, ka kopumā priekšlikumā ir ietverti uzlabojumi salīdzinājumā ar pašreizējo situāciju. Piemēram, EDAU atzinīgi vērtē atzinumu par vairāku datu aizsardzības tiesību piemērošanu izmeklēšanu laikā, tādū kā aizdomās turētās personas tiesības saņemt informāciju par izmeklēšanas gaitu un tiesībām izteikt viedokli.
7. Tomēr, neskatoties uz kopumā pozitīvo iespaidu, EDAU uzskata, ka no personas datu aizsardzības viedokļa priekšlikumu varētu vēl uzlabot, neapdraudot tajā izvirzītos mērķus.⁴Jo īpaši EDAU ir noraizējies par to, ka priekšlikumu varētu uztvert par *lex specialis*, ar ko reglamentē tādu personas datu apstrādi, kas ietilpst OLAF izmeklēšanu darbības jomā, kam būtu augstāks spēks par Regulā (EK) Nr. 45/2001 ietverto vispārējo datu aizsardzības regulējumu.
8. Tas rada īpašas bažas, jo priekšlikumā ietvertie datu aizsardzības standarti ir zemāki par Regulā (EK) Nr. 45/2001 ietvertajiem, turklāt bez skaidra pamatojuma. Lai izvairītos no šāda iznākuma, nākamajā iedaļā ir sniegta priekšlikuma analīze, no vienas puses, aprakstot tā trūkumus, un no otras puses, ierosinot īpašus veidus, kā tos novērst. Saprotais, ka šī analīze ir ierobežota un attiecas tikai uz noteikumiem, kam ir ietekme uz personas datu aizsardzību, proti, 1. panta 5., 6. un 7. iedaļu, saskaņā ar ko pievieno vai groza 7.a, 8. un 8.a pantu.

⁽¹⁾ JO L 136 du 31.5.1999, p. 8.

⁽²⁾ Dažas no problēmām, ko priekšlikumā mēģināts risināt, agrāk jau minējusi Revīzijas palāta, Eiropas Parlaments un OLAF pats savos izvērtējumos par biroja darbībām.

⁽³⁾ Priekšlikumā paredzēts pasākumu kopums, lai nodrošinātu to, ka informācija plūst visos virzienos: no OLAF uz iestādēm un dalībvalstīm un otrādi.

II PRIEKŠLIKUMA ANALĪZE

II.1 Priekšlikuma izskatīšana pantu pēc panta

II.1.a Datu kvalitātes princips

9. Datu kvalitātes princips, kas atzīts Regulas (EK) Nr. 45/2001 4. pantā, ietver vairākus specifiskus aspektus. Proti, saskaņā ar šo principu personas datiem jābūt precīziem, tiem jāatbilst objektīvai realitātei, kā arī jābūt pilnīgiem un atjauninātiem. Otrkārt, dati nedrīkst būt pārmērīgi un tiem jābūt atbilstīgiem, lai būtu saikne starp informāciju un nolūku, kādā tos iecerēts izmantot. Datu kvalitātes princips priekšlikumā iestrādāts ar 1. panta 5. iedaļas starpniecību, saskaņā ar ko pievieno 7.a panta 1. punktu, kurā noteikts, ka OLAF ir pienākums vākt pierādījumus pret attiecīgo personu un par labu tai.
10. EDAU pauž gandarījumu par to, ka iekļauts noteikums vākt pierādījumus pret attiecīgo personu un par labu tai, jo tas ietekmē apstrādājamo datu precizitāti un pilnīgumu, tādējādi sekmējot atbilstību datu kvalitātes principam, un līdz ar to palielinot vispārējās datu aizsardzības garantijas OLAF izmeklēšanās.

II.1.b Tiesības saņemt informāciju

11. Saskaņā ar šīm tiesībām tiem, kas vāc personas datus, ir pienākums informēt personas, uz ko šie dati attiecas, par faktu, ka viņu datus vāc un apstrādā. Personām arī ir tiesības saņemt informāciju *inter alia* par apstrādes iemesliem, datu saņēmējiem un datu subjektu īpašajām tiesībām. Pienākums sniegt informāciju par attiecīgās personas datu apstrādi ir paredzēts, lai nodrošinātu šīs personas personīgās informācijas apstrādes taisnīgumu, un tajā pašā laikā tā ir neaizstājama personu tiesību garantija. Priekšlikumā šīs tiesības atzītas 1. panta 5. iedaļā, saskaņā ar ko iekļauj 7.a panta 2. punkta pirmo daļu, un 1. panta 7. iedaļā, saskaņā ar kuru iekļauj 8.a pantu.
12. EDAU atzinīgi vērtē 7.a panta 2. punkta pirmās daļas, kā arī 8.a panta iekļaušanu, ciktāl tie sekmē datu aizsardzības tiesības attiecībā uz informāciju, kas paredzēta 11. un 12. pantā Regulā (EK) Nr. 45/2001, saistībā ar īpašajiem OLAF veikto izmeklēšanu apstākļiem.
13. Papildus paredzētajām tiesībām saņemt informāciju par personīgās informācijas apstrādi, 11. un 12. pantā, ko piemēro attiecīgi situācijām, kad informāciju par personu iegūst tieši no pašas personas vai no trešām pusēm, ir noteikta informācija, kas noteikti jāsniedz personām, lai tām būtu precīza un pilnīga informācija par to, ka notiek apstrādes darbība, kas attiecas uz viņām. Šī informācija cita starpā ietver nolūkus, kādos datus izmantos, iespējamās datu saņēmējus, kā arī to, ka pastāv tiesības datiem piekļūt.
14. Diemžēl ne 7.a panta 2. punkta pirmajā daļā, ne 8.a pantā nav ietvertas līdzīgas informēšanas prasības kā Regulas (EK) Nr. 45/2001 11. un 12. pantā, tādējādi nenosakot, kāda informācija jāsniedz personām, lai nodrošinātu procesa taisnīgumu. EDAU uzskata, ka 7.a panta 2. punkta pirmajai daļai un 8.a pantam būtu jāsaucas ar Regulas (EK) Nr. 45/2001 11. un 12. pantu. Šajā sakarā EDAU iesaka 7.a panta 2. punkta pirmajā daļā un 8.a pantā iekļaut skaidru atsauci uz Regulas (EK) Nr. 45/2001 11. un 12. panta piemērošanu.
15. EDAU uzskata, ka, neiekļaujot atsauci uz 11. un 12. pantu, radīsies juridiski neskaidra situācija. Proti, priekšlikums radītu tādu tiesisku regulējumu tiesībām saņemt informāciju saistībā ar OLAF izmeklēšanām, kas atšķirtos no Regulas (EK) Nr. 45/2001 11. un 12. pantā noteiktā vispārējā regulējuma. Diemžēl šāds regulējums nodrošinātu mazāk datu aizsardzības garantiju nekā vispārējais regulējums. EDAU neredz nekādu pamatojumu šādam neveiksmīgam iznākumam.

16. Priekšlikuma 7.a panta 2. punktā un 8.a panta otrajā daļā ir paredzēts izņēmums to piemērošanai, ja informācijas sniegšana ietekmētu izmeklēšanas gaitu. Saskaņā ar šo izņēmumu OLAF ģenerāldirektors ir tiesīgs atlikt pienākuma izpildi attiecībā uz iesaistītās personas tiesībām izteikt viedokli.
17. EDAU atzīmē, ka iespēja ierobežot informācijas sniegšanu *atsevišķos īpašos gadījumos* ir saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 45/2001 20. pantu, kurā paredzēti atsevišķi šo tiesību ierobežojumi, tostarp, kad tas jādara, lai garantētu i) noziedzīgu nodarījumu novēršanu un izmeklēšanu, ii) dalībvalstu vai Eiropas Kopienų ekonomiskas vai finanšu intereses, kā arī iii) datu subjekta aizsardzību vai citu personu tiesību vai brīvību aizsardzību.
18. EDAU atzīmē, ka saskaņā ar 20. pantu Regulā (EK) Nr. 45/2001, ierobežojumus tiesībās saņemt informāciju papildina dažādas datu aizsardzības garantijas. Jo īpaši 20.3 pantā paredzēts, ka, ja nosaka ierobežojumu, datu subjektu informē par galvenajiem iemesliem un viņa tiesībām griezties pēc palīdzības pie Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāja. Šādas informācijas sniegšanu var atlikt, ja tā kaitētu izmeklēšanai.
19. Tomēr priekšlikumā noteikumus, kuros paredzēti ierobežojumi tiesībām saņemt informāciju, nepapildina datu aizsardzības garantijas, kas paredzētas Regulas (EK) Nr. 45/2001 20. pantā. Tādējādi saistībā ar OLAF izmeklēšanām ir paredzēti ierobežojumi tiesībām saņemt informāciju, bet bez garantijām, ko piemērotu saskaņā ar vispārējo datu aizsardzības regulējumu, un EDAU šo situāciju uzskata par nepieņemamu. Lai šo situāciju vērstu par labu, EDAU ierosina, ka ierobežojumus saņemt informāciju 7.a panta 2. punkta otrajā daļā un 8.a pantā sasaista ar garantijām Regulas (EK) Nr. 45/2001 20. pantā.

II.1.c Piekļuves tiesības

20. Piekļuves tiesības sniedz personām iespēju uzzināt, vai tiek apstrādāta informācija, kas attiecas uz tām, un ja jā, tad kāda veida informācija tiek apstrādāta. Priekšlikumā šīs tiesības ir atzītas 1. panta 5. iedaļā, saskaņā ar kuru iekļauj 7.a panta 2. punkta otro daļu un 7.a panta 3. punktu.
21. Ar minētajiem grozījumiem, proti, 7.a panta 2. punkta otro daļu un 7.a panta 3. punktu, tiek paredzētas tiesības personai, kuru tur aizdomās par pārkāpumu, saņemt informāciju par visiem jautājumiem, kas attiecas uz viņu. Konkrētāk, ar tiem nosaka, kā šīs tiesības izpildīs saistībā ar OLAF izmeklēšanām. Pirmkārt, to sniegs *pabeidzot izmeklēšanu*, proti, izmeklēšanas beigās. Otrkārt, to sniegs kopsavilkuma veidā, apkopojot visus ar personu saistītos jautājumus. Turklāt piekļuvi informācijai sniegs arī, nodrošinot protokolu intervijai ar aizdomās turēto personu.
22. EDAU pauž gandarījumu par 7.a panta 2. punkta otrās daļas un 7.a panta 3. punkta iekļaušanu, jo tajos saistībā ar OLAF izmeklēšanām ir precizētas datu aizsardzības tiesības attiecībā uz piekļuvi, kas paredzētas Regulas (EK) Nr. 45/2001 13. pantā. Tomēr EDAU uzskata, ka ir iespējams uzlabot veidu, kādā šīs tiesības ir atzītas priekšlikumā. EDAU ir nobažījies, ka piekļuves tiesībām, kā formulēts priekšlikumā, ir mazāks spēks nekā tām pašām tiesībām saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 45/2001.
23. Saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 45/2001 personām principā ir tiesības piekļūt saviem personas datiem, ja vien nerodas kāda no iepriekš minētajām Regulas (EK) Nr. 45/2001 20. panta īpašajām situācijām, pamatojot šādu tiesību ierobežojumus. Tādā gadījumā piekļuvi var ierobežot, līdz apstākļi būs mainījušies.
24. EDAU ir ievērojis, ka piekļuves tiesību piemērošana priekšlikumā nav atzīta par vispārēju principu. Tā vietā priekšlikumā ir paredzēta piekļuves tiesību piemērošana *atsevišķos procesa posmos un attiecībā uz atsevišķiem dokumentiem*. Zināmā mērā var teikt, ka saskaņā ar priekšlikumu piekļuves tiesībām ir ierobežojumi gan no laika, gan materiālā viedokļa.
25. Proti, saskaņā ar 7.a panta 2. punkta otro daļu piekļuvi var iegūt tikai *pabeidzot izmeklēšanu* — tad personai iesniedz to jautājumu kopsavilkumu, kas attiecas uz viņu, un pēc tam, kad ir notikusi intervija ar personu un OLAF un ir izstrādāts intervijas protokols. Bez šiem diviem procedūras posmiem kopumā savai personīgajai informācijai piekļūt nav iespējams. Attiecībā uz materiālu, kam piešķir piekļuvi, EDAU ievēro, ka saskaņā ar priekšlikumu piekļuve ir iespējama vienīgi to jautājumu kopsavilkumam, kas attiecas uz personu, un intervijas protokolam saskaņā attiecīgi ar 7.a panta 2. punkta otro daļu un 7.a panta 3. punktu. Piekļuvi neattiecina uz citu informāciju, kas varētu attiekties uz personu, piemēram, dokumentu kopijām, e-pastiem, telefonu sarunu ierakstiem u.c.

26. EDAU piekrīt priekšlikumā teiktajam, ka piekļuve personīgajai informācijai ir būtiska abos procedūras posmos un attiecībā uz abiem priekšlikumā minētajiem dokumentiem, un pauž gandarījumu par to, ka priekšlikumā ir atzītas šādas tiesības šajos apstākļos. Tomēr EDAU uzskata, ka principā priekšlikumā būtu arī jāatzīst, ka pastāv ne tikai tās piekļuves tiesības, kas ietilpst abos priekšlikumā minētajos gadījumos.
27. EDAU apzinās, ka var būt iebildumi pret to, ka principā atzīst piekļuves tiesības izmeklēšanas laikā. Tomēr EDAU atgādina, ka, ja dažos gadījumos ir jānodrošina izmeklēšanas konfidencialitāte, OLAF varēs atlikt piekļuvi, piemērojot Regulas (EK) Nr. 45/2001 20. pantu. Faktiski OLAF var izmantot 20. pantu, lai atliktu piekļuvi, piemēram, sargājot noziedzīgu nodarījumu un citu pārkāpumu novēršanu un izmeklēšanu. Tādējādi tas, ka principā piešķir piekļuves tiesības, netraucē piemērot šādu tiesību *ad hoc* ierobežojumus, ja rodas augšminētie apstākļi.
28. Ņemot vērā minēto un lai nodrošinātu reālas piekļuves tiesības kopā ar iespējamām ierobežojumiem izmeklēšanas laikā, EDAU ierosina priekšlikumā iekļaut nepārprotamu norādi uz personas tiesībām piekļūt saviem personas datiem, kas iekļauti OLAF izmeklēšanas lietā. Jo īpaši EDAU uzskata, ka starp 7.a.2. panta pirmo un otro punktu būtu jāiekļauj šāds punkts: *"Jebkurai izmeklēšanā iesaistītai personai ir tiesības piekļūt personas datiem par sevi, kas ir apkopoti izmeklēšanas gaitā. Šādas tiesības var būt atkarīgas no Regulas (EK) Nr. 45/2001 20. pantā paredzētajiem ierobežojumiem."*
29. Ar šo punktu piekļuves tiesību piemērošanu noteiktu par vispārīgu principu. Tas ļautu ne tikai panākt konsekvenci, bet arī uz personām, ko skar OLAF izmeklēšanas, netiktu attiecināts mazāk labvēlīgs režīms saistībā ar piekļuvi personas datiem.

II.1.d Tiesības labot datus

30. Piekļuves tiesības ir priekšnoteikums tiesībām labot datus. Ja personām ir bijusi iespēja piekļūt saviem datiem un pārbaudīt to pareizību un apstrādes likumību, saskaņā ar tiesībām labot datus tās var pieprasīt labot nepilnīgu vai nepareizu informāciju.
31. Priekšlikumā vienlaikus reglamentē tiesības labot datus un piekļuves tiesības. Saskaņā ar 1. panta 5. punktu ievietotā 7.a panta 2. punkta otrajā daļā un 3. punktā ir minēta aizdomās turētās personas iespēja izklāstīt savus apsvērumus.
32. EDAU norāda, ka *stricto sensu* priekšlikumā nav paredzētas datu labošanas tiesības kā tādas, bet drīzāk tiesības *"izklāstīt savus apsvērumus"* un *"apstiprināt vai iesniegt komentārus"* (abos gadījumos — attiecībā uz personīgo informāciju). EDAU uzskata, ka šādas tiesības ir līdzvērtīgas tiesībām labot datus un ir saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 45/2001 14. pantu, kurā noteikts tiesiskais regulējums tiesībām labot nepareizu informāciju. EDAU uzskata, ka saistībā ar OLAF veiktām izmeklēšanām nav iespējams nodrošināt personām iespēju vienkārši "labot" informāciju, ko tās uzskata par nepilnīgu vai nepareizu, jo daudzos gadījumos tieši izmeklēšanas mērķis būs noskaidrot, vai informācija ir pareiza. Tāpēc šajā kontekstā datu labošanas tiesības var nodrošināt tā, kā tas paredzēts priekšlikumā, — atļaujot personai izklāstīt savus apsvērumus un iesniegt komentārus par personīgo informāciju, ko izmeklē.
33. EDAU turklāt uzskata, ka iepriekš sniegtie komentāri par to, kā priekšlikumā reglamentē piekļuves tiesības, *mutatis mutandis* attiecas arī uz tiesībām labot datus. Tiesām, priekšlikumā paredzētajām labošanas tiesībām ir tādi pat trūkumi, kas aprakstīti iepriekš attiecībā uz piekļuves tiesībām — priekšlikumā labošanas tiesības nav atzītas kā vispārējs princips. Tā vietā tiesības labot datus ir nepamatoti sašaurinātas tikai līdz apsūdzību kopsavilkumam un ziņojumam, kas seko intervijai.
34. EDAU uzskata, ka priekšlikumā būtu datu labošanas tiesības jāatzīst par vispārēju, nevis daļēju principu. Tāpēc EDAU ierosina iekļaut priekšlikumā jaunu noteikumu, kurā atzīst labošanas tiesību piemērošanu. Konkrēti, pēc frāzes *"Jebkurai izmeklēšanā iesaistītai personai jebkurā laikā ir tiesības piekļūt personas datiem par sevi, kas ir apkopoti izmeklēšanas gaitā"* būtu jāpievieno *"un izklāstīt savus apsvērumus par to, vai personas dati ir pilnīgi un pareizi"*. EDAU atgādina, ka, piemērojot Regulas (EK) Nr. 45/2001 20. pantu, OLAF joprojām varēs ierobežot tiesības labot datus, lai aizsargātu kriminālnodarījumu novēršanu, izmeklēšanu, konstatēšanu un kriminālvajāšanu.

35. 7.a panta 2. punkta trešajā daļā ir paredzēta iespēja izslēgt piekļuves un labošanas tiesību piemērošanu. Kā tas tika minēts jau attiecībā uz ierobežojumiem tiesībās saņemt informāciju, šādi ierobežojumi būtu jāpapildina ar Regulas (EK) Nr. 45/2001 20. pantā paredzētajām garantijām. Tāpēc EDAU ierosina, priekšlikumā ierobežojot šādu tiesību piemērošanu, atsaukties uz 20. pantu.

II.1.e *Apmaiņa ar personīgo informāciju*

36. Priekšlikumā ir paredzēta personas datu apmaiņa starp Eiropas iestādēm un ar dalībvalstu iestādēm. Faktiski viens no priekšlikuma mērķiem ir uzlabot informācijas apmaiņu starp OLAF un iestādēm gan ES, gan dalībvalstu līmenī.
37. Šajā sakarā EDAU vēlētos uzsvērt, ka šāda apmaiņa būtu jāatļauj tikai, ciktāl tas vajadzīgs attiecīgajā gadījumā, lai sasniegtu izmeklēšanas mērķus. Turklāt EDAU atgādina, ka saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 45/2001 7. pantu datu saņēmējs izmanto datus tikai nolūkā, kādā tie nodoti.
38. Priekšlikumā neparedz personas datu apmaiņu ar trešām valstīm vai starptautiskas sadarbības ietvaros. Tomēr šajā kontekstā var pieņemt, ka šāda sadarbība var notikt. Šajā sakarā EDAU vēlētos uzsvērt, ka šāda apmaiņa būtu jāatļauj tikai tad, ja trešā valsts nodrošina pienācīgu personas datu aizsardzības līmeni vai ja datu nodošana ir saskaņā ar darbības jomu vienam no Regulas (EK) Nr. 45/2001 9. panta 6. punktā paredzētiem izņēmumiem. Turklāt EDAU atgādina, ka tie paši noteikumi attiecas uz datu apmaiņu starp OLAF un ES iestādēm vai struktūrām, kas nav Kopienas struktūras, piemēram, *Europol* un *Eurojust*. EDAU cer, ka šādos gadījumos pieņems atbilstīgus tiesību aktus, lai atzītu to, ka datu aizsardzības regulējums, ar ko reglamentē šīs iestādes vai struktūras, ir adekvāts, un tas vienkāršotu informācijas nodošanu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 45/2001 9. panta 2. punktu. Varētu arī pieņemt jaunus tiesību aktus, nosakot to datu aizsardzības režīmu par ekvivalentu Kopienas struktūru un iestāžu režīmam saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 45/2001 7. pantu, un tas arī atceltu šķēršļus datu nodošanā šīm iestādēm.

II.1.f *Atbilstība Regulai (EK) Nr. 45/2001*

39. Ar priekšlikumu groza 8. panta 3. punktu, tajā iekļaujot skaidru atsauci uz Regulas (EK) Nr. 45/2001 piemērošanu. EDAU pauž gandarījumu par 8. panta 3. punkta grozījumu, jo tas apstiprina, ka ikreiz, kad priekšlikumā nav norādīts, kā datu aizsardzības prasības ir piemērojamas saistībā ar OLAF izmeklēšanām, piemēro Regulu (EK) Nr. 45/2001.
40. Tomēr EDAU uzskata, ka 8. panta 3. punkts vien, t.i., bez šajā atzinumā ierosinātajiem grozījumiem, nav pietiekams, lai nodrošinātu tādu personas datu aizsardzības līmeni, kas ir vismaz vienāds ar līmeni, kas paredzēts Regulā (EK) Nr. 45/2001. Tas pats par sevi nav pietiekams, jo var domāt, ka tas ir piemērojams tikai tad, ja priekšlikumā nav norādīts, kā datu aizsardzības prasības ir piemērojamas saistībā ar OLAF izmeklēšanām. Tomēr — ja priekšlikumā ir norādīts, kā datu aizsardzības prasības ir piemērojamas, un ir noteikts vajāks datu aizsardzības režīms, var uzskatīt, ka šāds neapmierinošs režīms ir būtiskāks par vispārējo datu aizsardzības režīmu, kas noteikts Regulā (EK) Nr. 45/2001. Minēto īpašo grozījumu mērķis, ar kuriem nosaka skaidru atsauci uz Regulu (EK) Nr. 45/2001, ir izvairīties no šādām interpretācijas problēmām.

III. PAPILDU APSVĒRUMI

III.1. *Ziņotāju aizsardzība*

41. EDAU pilnībā piekrīt priekšlikumā paustajam, ka labākas pārskatāmības dēļ vajag nodrošināt atbilstošu informācijas līmeni ziņotājiem, un pauž gandarījumu par priekšlikumā noteikto pienākumu sniegt informētājiem informāciju par to, vai vajadzīgs uzsākt izmeklēšanu.

42. EDAU iesaka OLAF izmeklēšanu laikā un vēlākos posmos ievērot ziņotāju identitātes konfidencialitāti. Tāpēc EDAU uzskata, ka šajā priekšlikumā būtu jāiekļauj jauns punkts, kurā nodrošina ziņotāju konfidencialitāti. Pašreizējās garantijas (Komisijas paziņojums SEC/2004/151/2) no juridiskā viedokļa nav pietiekamas. EDAU norāda, ka šāds noteikums atbilstu 29. panta datu aizsardzības darba grupas atzinumam par ES datu aizsardzības noteikumu piemērošanu iekšējām ziņošanas sistēmām ⁽¹⁾.

IV. SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

43. EDAU pauž gandarījumu par šo priekšlikumu, jo tas skaidrāk nosaka procesuālās garantijas personām, ko skar OLAF izmeklēšanas, tostarp šādu personu personas datu aizsardzību.
44. Attiecībā uz personas tiesībām uz viņu personas datu un privātās dzīves aizsardzību, EDAU uzskata, ka lielākoties priekšlikumā ir ietverti uzlabojumi salīdzinājumā ar pašreizējo tiesisko regulējumu. Uzlabojumu skaitā var minēt 7.a panta 2. punkta pirmo daļu un 8.a pantu, ar kuriem veicina informācijas tiesību ievērošanu, un 7.a panta 2. punkta otro daļu un 3. punktu, kurā apstiprina piekļuves un labošanas tiesību daļēju piemērošanu saistībā ar OLAF izmeklēšanām.
45. Turklāt EDAU pauž gandarījumu par to, ka priekšlikumā atzīts, ka Regula (EK) Nr. 45/2001 ir piemērojama visām datu apstrādes darbībām, kas veiktas saistībā ar OLAF izmeklēšanām, jo tas palīdzēs nodrošināt to noteikumu konsekventu un vienādu piemērošanu, kas attiecas uz personu pamattiesību un pamatbrīvību aizsardzību saistībā ar personīgās informācijas apstrādi.
46. Lai gan EDAU atzinīgi novērtē grozījumus ar mērķi uzlabot iepriekšminētās procesuālās un datu aizsardzības tiesības, tas ir norūpējies par to, ka vairākums ierosināto grozījumu neļauj sasniegt minimālos datu aizsardzības standartus, kas noteikti Regulā (EK) Nr. 45/2001. EDAU pauž bažas par to, ka, ja priekšlikumu var uzvert par svarīgāku nekā Regulā (EK) Nr. 45/2001 ietvoto vispārējo datu aizsardzības regulējumu, tas izraisītu datu aizsardzības standartu nepieņemamu pavājināšanos saistībā ar OLAF izmeklēšanām. Pēc EDAU atzinuma, šāda situācija ir īpaši satraucoša, ņemot vērā jutīgumu, kāds piemīt datiem, ko varētu apkopot OLAF izmeklēšanas gaitā. Lai no tā izvairītos, EDAU aicina Kopienas likumdevēju ņemt vērā šādus jautājumus un veikt ar tiem saistītos grozījumus priekšlikumā:

47. *Trūkumi attiecībā uz tiesībām saņemt informāciju saistībā ar OLAF izmeklēšanām:*

Sniegt personām informāciju, nodrošinot godīgu apstrādi, ir neaizstājama garantija, ko nevajadzētu nepamatoti apdraudēt, kā to dara ar šo priekšlikumu. Lai izvairītos no šādas situācijas, priekšlikums būtu jāgroza šādi:

- i) lai nodrošinātu godīgu apstrādi, 7.a panta 2. punkta pirmajā daļā un 8.a pantā būtu jāiekļauj skaidra atsauce uz Regulas (EK) Nr. 45/2001 11. un 12. pantu;
- ii) ierobežojumi saņemt informāciju 7.a panta 2. punkta pirmajā daļā un 8.a panta otrajā daļā būtu jāsaista ar garantijām Regulas (EK) Nr. 45/2001 20. pantā.

48. *Trūkumi attiecībā uz piekļuves tiesībām saistībā ar OLAF izmeklēšanām:*

Nodrošināt piekļuvi personīgajai informācijai, lai personas varētu uzzināt, vai tiek apstrādāta informācija, kas attiecas uz tām — tas ir personas datu aizsardzības ievērošanas pamatelements. Lai nodrošinātu efektīvas piekļuves tiesības, priekšlikums būtu jāgroza šādi:

- i) starp 7.a panta 2. punkta pirmo un otro daļu būtu jāiekļauj jauns noteikums, kurā par vispārēju principu atzīst tiesības piekļūt personīgai informācijai, kas apkopota saistībā ar OLAF izmeklēšanām. Šis priekšlikums varētu būt šāds: "Jebkurai izmeklēšanā iesaistītai personai ir tiesības piekļūt personas datiem par sevi, kas ir apkopoti izmeklēšanas gaitā. Šādas tiesības var pakļaut Regulas (EK) Nr. 45/2001 20. pantā paredzētajiem ierobežojumiem."

⁽¹⁾ Atzinums 1/2006 par ES datu aizsardzības noteikumu piemērošanu iekšējām ziņošanas sistēmām grāmatvedības, grāmatvedības iekšējās kontroles, revīzijas, korupcijas novēršanas, banku un finanšu noziegumu jomā (00195/06/EN WP 117).

49. Trūkumi attiecībā uz datu labošanas tiesībām saistībā ar OLAF izmeklēšanām:

Tiesības labot nepareizu vai nepilnīgu informāciju dabiski izriet no tiesībām piekļūt personīgajai informācijai, un tāpēc tas ir pamatelements tiesībās uz personas datu aizsardzību. Ierobežojumi tiesībās labot datus būtu jānosaka tikai tad, ja tos atļauj Regula (EK) Nr. 45/2001. Priekšlikumā ietilpst papildu ierobežojumi, no kuriem varētu izvairīties šādi:

i) būtu jāpievieno noteikums, ka aizdomās turētām personām ir vispārējas tiesības izklāstīt savus apsvērumus par jebkādu uz tiem attiecināmu informāciju, izņemot, ja ir piemērojams Regulas (EK) Nr. 45/2001 20. pantā paredzēts izņēmums. Konkrēti, pēc frāzes, ka jebkurai izmeklēšanā iesaistītai personai *“jebkurā laikā ir tiesības piekļūt personas datiem par sevi, kas ir apkopoti izmeklēšanas gaitā”* būtu jāpievieno, ka personai attiecīgi ir tiesības *“izklāstīt savus apsvērumus par to, vai personas dati ir pilnīgi un pareizi”*.

ii) EDAU ierosina, ka ierobežojumus saņemt un labot informāciju 7.a panta 2. punkta trešajā daļā saista ar garantijām Regulas (EK) Nr. 45/2001 20. pantā.

50. Turklāt EDAU uzskata, ka šajā priekšlikumā būtu jāiekļauj jauns punkts, kurā nodrošina ziņotāju konfidencialitāti.

Briselē, 2006. gada 27. oktobrī

Peter HUSTINX

Eiropas datu aizsardzības uzraudzītājs
